

**การเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมือง
ของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร***
EBNHANCING POLITICAL ETHIC RESPONSIBLE CONCIIOUSNESS OF YOUTH
AT TALINGCHAN DISTRICT BANGKOK

สุทธิพงษ์ กุลศิริ, อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า, อนุภูมิ โสวเกษม
Suthipong Kulsiri, Apinyar Chatchorfa, Anubhumi Sowkasem
ข้อมูล บริษัท บางกอก ออโตเมชัน เอ็นจิเนียริง จำกัด
Bangkok Automation Engineering Co., Ltd.
Corresponding Author E-mail: Khunsuttipong@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. เพื่อศึกษาระดับจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมือง 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคมกับการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชน และ 3. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชน โดยการประยุกต์หลักกรรม การวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตบางคอแหลม จำนวน 351 คน เก็บข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) การวิจัยคุณภาพเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน และด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$) 2. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านสถาบันการศึกษา ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสถาบันศาสนา สถาบันทางการเมือง และด้านสถาบันครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r=.498^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย 3. แนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยการประยุกต์หลักโลกปาเลธรรม ดังนี้ ด้าน

* Received September 2, 2023; Revised September 9, 2023; Accepted February 19, 2024

ความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ใหญ่ต้องสอนให้เด็กคิดและปฏิบัติให้เห็นเป็นตัวอย่าง ด้านการมีจิตสาธารณะ ปลูกฝังเยาวชนให้เห็นประโยชน์ส่วนรวมให้มากกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่เห็นแก่ตัว มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ตนเองและละอายต่อผู้อื่น เคารพกฎหมาย รู้จักบังคับตัวเองให้มีความพอประมาณ ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนทั้งตัวเองและผู้อื่น ฝึกความอดทน อดกลั้นต่อความยากลำบาก เป็นตัวอย่างที่ดี ไม่ฟุ้งเฟ้อ ใช้ของอย่างประหยัดและรู้คุณค่า รู้จักพอเพียง เน้นคุณค่าของความพยายามมากกว่าผลสำเร็จปลายทาง

คำสำคัญ: การเสริมสร้าง; จิตสำนึก; ความรับผิดชอบ; จริยธรรมทางการเมือง

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study the level of raising awareness of responsibility towards political ethics. 2. To study the relationship between social institutions and the promotion of political ethics consciousness among young people, and 3. To study ways to promote awareness of political ethics responsibility among young people in Talingchan District. Bangkok by applying Buddha-dhamma principles. The research methodology used was mixed research methods. The quantitative research collected data with questionnaires from 351 young people in the Talingchan District. Data were analyzed using descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The qualitative research collected data from 9 key informants using a structured, in-depth interview script and analyzed the data by descriptive content interpretation.

Findings were as follows: 1. Strengthening awareness of political ethics responsibility among young people at Talingchan Bangkok was at a high level. ($\bar{X}=3.85$) 2. The results of the hypothesis test about social institutions consisted of media institutions. Educational institutions, friends, religious institutions, political institutions, and family institutions were related to enhancing awareness of political ethics responsibility among young people in Talingchan District. Bangkok, overall, there was a positive relationship at a moderate level ($r=.498^{**}$) accepted the research hypothesis. 3. Guidelines for enhancing the consciousness of political ethics responsibility among youth at Talingchan District Bangkok by applying the principles of Lokapaladhamalows:

Integrity Adults must teach children to think and act as examples. The public mind cultivated youth to see that the common good is more significant than their own. Fairness behavior shows selflessness by having civic responsibility. Responsibility towards oneself and shame on others. Respect the law and school rules to maintain social norms and be responsible for oneself. Beware of misconduct and impact on others. They knew how to force themselves to be modest, not greedy, not to harm themselves and others, practice patience, and endure hardships. Be a good example, not to be extravagant, using things sparingly and knowing their value. Self-sufficiency emphasizes the value of your child's efforts rather than the result.

Keywords: Strengthening; Conscious Mind; Responsibility; Political Ethics

บทนำ

การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศหรืออำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คำว่า “ประชาธิปไตย” ซึ่งแปลว่า “ประชาชนเป็นใหญ่” คือ การที่ประชาชนมีอำนาจอธิปไตยหรือมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ในการปกครองบริหารประเทศโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งเพื่อเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนให้ทำการปกครองในช่วงระยะเวลาหนึ่งตามกติกาที่กำหนดไว้ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุกกระดับ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560) เอนก เหล่าธรรมทัศน์ ได้เสนอแนวทางปฏิรูปเพื่อนำไปสู่การมีประชาธิปไตยที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับชั้น เสนอให้เป็นหลักสูตรภาคบังคับ เพื่อให้มีการถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบการเมืองการปกครอง หน้าที่พลเมือง คุณธรรมจริยธรรม และคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนให้เป็นวิถีชีวิต เพื่อให้ระบบการศึกษาได้ขัดเกลาบ่มเพาะเยาวชนให้มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ (หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ, 2562) จากสภาพปัญหาการขาดจริยธรรมทางการเมือง มุ่งให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรม เป็นสังคมมิติใหม่ที่ประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตทุกรูปแบบ โดยการปลูกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต

และการปลูกฝัง และหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย ทุกระดับ มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการ “ปลูก” และ “ปลุก” จิตสำนึกความเป็นพลเมือง ที่ดีมีวัฒนธรรมสุจริต (แผนปฏิบัติการ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565)) จากปัญหาและความสำคัญของการขาดจริยธรรมทำให้เกิดการ ทุจริตและการคอร์รัปชัน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า การเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบ ทางจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนให้มีคุณธรรมจริยธรรม จึงต้องปลูกฝังการเมืองใน ระบอบประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขต ดลิ่งชั้น กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคมกับการเสริมสร้างจิตสำนึกความ รับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตดลิ่งชั้น กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทาง การเมืองของเยาวชนในเขตดลิ่งชั้น กรุงเทพมหานคร ในการประยุกต์หลักพุทธธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) คือ เชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนโรงเรียนในเขตดลิ่งชั้น กรุงเทพมหานคร จำนวน 2,801 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 คน จากการคำนวณ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน ได้แก่ 1. กลุ่มนักวิชาการด้านศาสนา

2. กลุ่มผู้นำชุมชน 3. กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ และ 4. กลุ่มผู้บริหารและครู

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยการสำรวจ จากการแจกแบบสอบถาม การวิจัยเชิง คุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ระดับจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาได้แก่ ด้านการกระทำอย่างรับผิดชอบต่อ ($\bar{X} = 3.99$) ด้านการเป็นอยู่อย่างพอเพียง ($\bar{X} = 3.77$) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 3.75$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความเป็นธรรมทางสังคม ($\bar{X} = 3.70$) ตามลำดับ

2. ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับสถาบันทางสังคม ประกอบด้วย ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านสถาบันการศึกษา ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสถาบันศาสนา สถาบันทางการเมือง และด้านสถาบันครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.498^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. แนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยการประยุกต์หลักโลกปาเลธรรม ดังนี้ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ใหญ่ต้องสอนให้เด็กคิดและปฏิบัติให้เห็นเป็นตัวอย่าง ด้านการมีจิตสาธารณะ ปลุกฝังเยาวชนให้เห็นประโยชน์ส่วนรวมให้มากกว่าประโยชน์ส่วนตน การสร้างความเป็นธรรม พฤติกรรมการแสดงออกถึงการไม่เห็นแก่ตัว มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ พลเมือง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและละอายต่อผู้อื่น เคารพกฎหมาย กฎระเบียบของโรงเรียน เพื่อเป็นการรักษาบรรทัดฐานทางสังคม มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ระวังการกระทำผิดและกระทบกับผู้อื่น รู้จักบังคับตัวเองให้มีความพอประมาณ ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนทั้งตัวเองและผู้อื่น ฝึกความอดทน อดกลั้นต่อความยากลำบาก เป็นตัวอย่างที่ดี ไม่ฟุ้งเฟ้อ ใช้ของอย่างประหยัดและรู้คุณค่า รู้จักพอเพียง เน้นคุณค่าของความพยายามของลูกมากกว่าผลสำเร็จปลายทาง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ระดับการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่า การเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า เยาวชนได้รับเยาวชนได้รับข้อมูลจากสื่อมากกว่าจากครอบครัว การอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้เห็นเป็นแบบอย่างในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต และมีตัวอย่าง มีค่านิยมต่อบุคคลในการผลักดันตามบุคคลที่มีความนิยมชมชอบในความซื่อสัตย์และเพียรพยายามในการทำงานเพื่อให้ได้มาทำงานเพื่อประชาชนและส่วนรวม สอดคล้องกับค่านิยมที่ตัวเองยึด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตร์ตนาภรณ์ เวียงพล และคณะ (2561) เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เครือข่ายเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลด คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านรักความเป็นไทย ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านอยู่อย่างพอเพียง

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต จากผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า นักเรียนเก็บของที่เพื่อนลืมก็มีการนำไปมอบให้กับคุณครู ครูก็จะประกาศความดีและชมเชยหน้าเสาธงในตอนเช้า ทำให้เด็กอยากทำดี นักเรียนส่งการบ้านตรงเวลาตามที่ครูมอบหมาย ทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือ ทำตามสัญญา จากการที่คุณครูได้มีการกำหนดบทลงโทษบ้าง เช่น ส่งเข้าจากตัดคะแนน หรือการติด I เป็นการฝึกและปลูกฝังให้นักเรียนมีระเบียบวินัยและรับผิดชอบต่อตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูศรีปริยัตยาภิรมณ์ (นพพล เขมณโว) (2564) เรื่อง การเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทางการเมืองในเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า ข้อเสนอแนะดังนี้ ควรปลูกฝังความรู้สึกละอายต่อการทุจริตตั้งแต่เด็ก และปลูกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรม ต่อต้านการทุจริตและไม่ทนต่อการทุจริตในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัยทุกระดับ ให้คอยเฝ้าสังเกต และติดตามการประพฤติมิชอบของนักการเมือง

ด้านการมีจิตสาธารณะ จากผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า นักเรียนช่วยรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน เมื่อพบเห็นสิ่งของในโรงเรียนที่ชำรุดหรือเสียหายจะแจ้งครู/เจ้าหน้าที่ เช่น ก๊อกน้ำเสีย หลอดไฟดับ โต๊ะเรียน ชำรุด ก็ช่วยกันทำบันทึก โดยการฝึกฝนและกำกับดูแลของครู การสนับสนุนจากครอบครัว กลุ่มเพื่อน ก็มี ส่วนช่วยและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุข

ส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนในโรงเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริสุชนาคะเสนีย์ และคณะ (2558) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านความเป็นธรรมทางสังคม จากผลการวิจัย พบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ปัจจุบันนักเรียนให้ความสำคัญกับความเป็นธรรมทางสังคม นักเรียนมีการแบ่งเวรกันทำความสะอาดห้องเรียน ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย ไม่เอาเปรียบเพื่อน รับฟังขอเสนอของเพื่อนร่วมชั้น เคารพกฎและรักษาวินัยของโรงเรียนในการแต่งกายเครื่องแบบนักเรียน การไว้ทรงผมตามที่โรงเรียนกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภมรรัตน์ ชุมภูประวิโร และคณะ (2561) เรื่อง การปลูกฝังความสุจริตของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ พบว่า จากผลการวิเคราะห์ระดับการปลูกฝังความสุจริตของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเยาวชนได้เข้ารับการศึกษาในโรงเรียน ครูผู้จัดการเรียนการสอน ก็ได้เป็นสื่อกลางในการอบรม ปลูกฝังให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบเพื่อนที่มีการนับถือต่างจากศาสนาของตนเอง

ด้านการกระทำอย่างรับผิดชอบ จากผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า นักเรียนไม่ทิ้งขยะลงบนที่สาธารณะ เช่น บนถนน ลงแม่น้ำลำคลอง สนามกีฬา สวนสาธารณะ นักเรียนมีระเบียบวินัยเข้าแถวรับบริการอาหารกลางวัน/การเติมน้ำ/การเข้าแถวรับบริการอื่น ๆ การข้ามถนน การเข้าห้องน้ำฯลฯ นักเรียนได้รับการรณรงค์สิ่งเหล่านี้จากคุณครู ผู้ปกครอง หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสาธารณะ ให้เห็นถึงคุณและโทษของการทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งฤดี กล้าหาญ และคณะ (2558) การพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินพฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายของไทยในศตวรรษที่ 21 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 5 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความอดทน และใฝ่เรียนรู้ อยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเองในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบ มีค่าสูงที่สุด รองลงมาคือด้านใฝ่เรียนรู้ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย และความอดทน

ด้านการเป็นอยู่อย่างพอเพียง จากผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้ปกครอง โรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการใช้ชีวิต พึ่งมีในสิ่งที่ตนมี ไม่ฟุ้งเฟ้อจนเกินตัว รู้จักการแบ่งปันอุปกรณ์การเรียนเมื่อเพื่อนไม่

มี โรงเรียนมีการจัดทำเป็นโครงการ ขอรับบริจาคชุดนักเรียน หนังสือ มือสองแบ่งปันให้ น้องใช้ ทำให้ไม่เป็นภาระสำหรับนักเรียนที่ใช้ไม่ได้แล้ว และเป็น การแบ่งเบาภาระ ผู้ปกครองบางครอบครัวได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตร์ตนาภรณ์ เวียงพล และคณะ (2561) เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เครือข่ายเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เครือข่ายเมืองเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยสถาบันทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้าง จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า สถาบันทางสังคม สถาบันสื่อมวลชน สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน สถาบันศาสนา สถาบันทางการเมือง และสถาบันครอบครัว ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่าสถาบันสื่อมวลชนที่เข้าถึงกลุ่มเด็กวัยรุ่น มากกว่าสถาบันครอบครัวที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง โรงเรียนได้มีการ นิมนต์พระมาสอนวิชาศีลธรรมในโรงเรียน ทำให้พระครูสอนศีลธรรมได้สอนให้รู้จัก บาป บุญ คุณ โทษ รู้จักเกรงกลัวและละอายต่อการทำบาป ทำให้นักเรียนทราบซึ่งและเชื่อฟังได้ มากยิ่งขึ้น และสื่อมวลชน ก็มีอิทธิพลต่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริสุข นา คะเสนีย์ และคณะ (2558) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของ นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ พบว่า ปัจจัย ภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ อยู่ในระดับ มากที่สุด และปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจาก มหาวิทยาลัย การสนับสนุนจากชุมชน และการสนับสนุนจากเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวก กับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปัจจัยด้านสถาบันครอบครัว จากผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปราย ได้ว่า นักเรียนมีความใกล้ชิดกับ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และด้วยสภาพของสังคมระดับ ครอบครัวที่มีผู้อาวุโส หรือผู้สูงวัยในครอบครัว ถึงแม้ว่าบางครอบครัวยังหาเช้ากินค่ำ แต่ก็ ยังใกล้ชิดกับลูกหลาน ดังนั้นครอบครัวยังสามารถปลูกฝัง ทำให้นักเรียนให้มีความซื่อสัตย์ต่อ ตนเองและสังคม ให้รู้จักหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีพ่อ แม่ ผู้ปกครองเป็น แบบอย่างให้เห็น จึงง่ายต่อการอบรมสั่งสอนและมีอิทธิพลต่อนักเรียนในการอบรมกล่อม เกลาให้รู้หน้าที่ รู้จักการพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์เมธิ ไชยศรีหา (2561) เรื่อง แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยของประชาชนในเขต เทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น พบว่า แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง

ประชาธิปไตย ได้แก่ ความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างสถาบันครอบครัว สถาบันทางการศึกษา และสถาบันทางการเมืองที่จะร่วมกันอบรมหล่อหลอมเกลาทางการเมืองให้กับคนรุ่นใหม่ในชุมชนให้รับรู้และเข้าใจถึงหลักการประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง โดยเริ่มจากสถาบันครอบครัวเอาใจใส่ดูแลอบรมบุตรหลานของตนให้มีอุปนิสัยเอื้อต่อการเป็นพลเมืองที่ดีตามระบอบประชาธิปไตย

ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า โรงเรียนมีการปลูกฝังตั้งแต่เรื่องพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยการสอนให้นักเรียนแข่งคิว การรับประทานอาหารให้น้อง ๆ เด็กเล็กเข้ารับประทานอาหารกลางวันก่อน เด็กโต ซื่อของขึ้นรถประจำทาง ไม่เบียดกันให้เข้าแถวก่อนหลังตามลำดับ โรงเรียน คุณครู สอนให้นักเรียนไม่เห็นแก่ตัวและเอาเปรียบคนอื่น สถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญรองลงมาจากสถาบันครอบครัวมีหน้าที่สำคัญคือ ส่งเสริมให้สมาชิกในสังคม เกิดความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ ให้เป็นคนดี มีศีลธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม รู้จักสิทธิหน้าที่ที่ตนพึงปฏิบัติต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภมรรัตน์ ชุมภูประวีโร และคณะ (2561) เรื่อง การปลูกฝังความสุจริตของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ พบว่าถึงแม้จะมีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนใต้ ทำให้เยาวชนบางส่วนขาดผู้ปกครองดูแล และอบรมเลี้ยงดู แต่เมื่อเยาวชนได้เข้ารับการศึกษารวมทั้งครูผู้จัดการเรียนการสอน ก็ได้เป็นสื่อกลางในการอบรม ปลูกฝังให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เห็นแก่ตัว

ปัจจัยด้านสถาบันศาสนา จากผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่า นักเรียนได้เรียนวิชาศีลธรรมกับครูพระสอนศีลธรรม สัปดาห์ละครั้ง ซึ่งมีชั่วโมงเรียนที่น้อย และการที่จะให้นักเรียนเข้าวัดฟังธรรมอย่างสมัยก่อนก็ไม่ได้ แต่โรงเรียนสามารถนิมนต์พระมาอบรมในวันสำคัญ ๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ ให้พระสงฆ์พานักเรียนทำกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาก็ให้พระสงฆ์เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญารัตน์ แก้วตะพาน (2564) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ Eacde Model ในสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ Eacde Model ในสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

ปัจจัยด้านชุมชนและกลุ่มเพื่อน จากผลการวิจัย พบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลกับเยาวชน เป็นกลุ่มที่สามารถพูดคุยกันด้วยภาษาเดียวกัน ้วยเดียว เข้าใจกันง่ายกว่าต่างวัยกัน เพื่อนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมากทั้งด้านทัศนคติและการปฏิบัติตน วัยรุ่นจะมีความผูกพันกับเพื่อนมากกว่าวัยอื่น ๆ และมีความต้องการที่จะให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรรณ มากบุญ (2556)

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายอยู่ในระดับมาก ส่วนอิทธิพลจากเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยด้านสถาบันทางการเมือง จากผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า สถาบันทางการเมือง เป็นแบบอย่างในทางทฤษฎีและการปฏิบัติ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) หน่วยงานภาครัฐให้ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ กติกา และข้อมูล อย่างพอเพียงในการไปใช้สิทธิ์ มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง กฎ กติกาต่าง ๆ สถาบันทางการเมืองมีการประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิ์ ทำหน้าที่พลเมือง เลือกคนดีเข้าสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระณัฐพงษ์ ญญะวิโส (สุดใจ) (2564) เรื่อง การกล่อมเกลாத่างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อการกล่อมเกลาท่างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยด้านสื่อมวลชน จากผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า สื่อสารมวลชนหรือสื่อมวลชนทุกรูปแบบในปัจจุบันนี้มีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติ ค่านิยมตลอดจนรูปแบบของพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน นักเรียน นักศึกษา หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ตลอดไปถึงภาพยนตร์ บทเพลง หนังสืออ่านเป็นทั้งเครื่องปลูกฝังค่านิยมทางคุณธรรม และจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนทุกวัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิตินัน บัญญาภาพ คอมม่อน (2556) เรื่อง บทบาทของสื่อใหม่ในการสร้างค่านิยมทางสังคม และอัตลักษณ์ของเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยพบว่า สื่อดิจิทัลสมัยใหม่มีบทบาทในการสร้างค่านิยมทั้งเชิงลบและเชิงสร้างสรรค์แก่เยาวชน นอกจากนี้ สื่อดิจิทัลสมัยใหม่ยังเข้ามามีบทบาทในฐานะเป็นเครื่องมือและพื้นที่ให้เยาวชนได้ใช้ค้นหา สำรวจ ทดลองและทดสอบอัตลักษณ์ของตนเอง รวมทั้งยังมีบทบาททางอ้อมในการขัดเกลาท่างสังคมให้แก่เยาวชนอีกด้วย

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคมกับการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร พบว่า

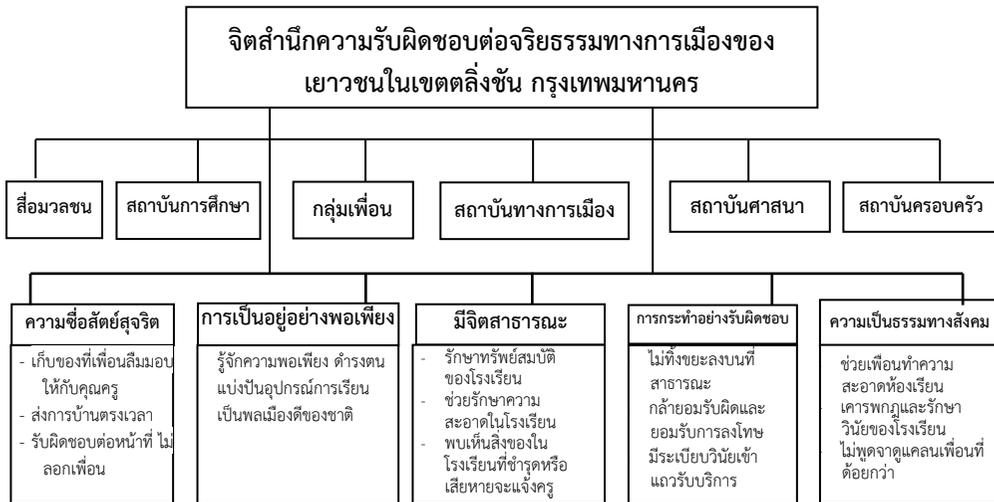
สถาบันทางสังคม (X) มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r=.498^{**}$) อภิปรายได้ว่า เยาวชนมีความสนใจทางการเมือง ติดตามความเคลื่อนไหวของพรรคการเมือง สามารถหาข้อมูลได้ง่าย

เพราะสื่อมวลชนมีการเผยแพร่และตีแผ่การเมือง มีการวิพากษ์วิจารณ์ ประชาชนสามารถเลือกอ่านได้ตามที่สนใจ ทำให้รัฐรายละเอียด คุณสมบัติ ประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับผู้สมัครแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระณัฐพงษ์ ญงูฐวิโส (สุดใจ) (2564) เรื่อง การกล่อมเกลາทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสถาบันทางสังคมในการกล่อมเกลາทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิเคราะห์ทางการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ตามหลักโลกปาลธรรม พบว่า หลักโลกปาลธรรมเป็นแนวทางในการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบของเยาวชนต่อจริยธรรมทางการเมือง อภิปรายได้ว่า โลกปาลธรรมซึ่งประกอบด้วย หลักหิริ ความละอายแก่ใจ หมายถึง ความละอายใจตัวเองในการทำความเลว ผิดต่อศีลธรรม และกฎหมายบ้านเมืองหรือความละอายใจตัวเองที่จะจวนการทำความดีที่ตนสามารถทำได้ และหลักโอตตปปะ ความเกรงกลัว หมายถึง ความสะดุ้งกลัวต่อความผิด ด้วยคำนึงถึงผลคือ ทุกข์โทษที่จะได้รับจากการทำความผิดนั้น ๆ จากการทำทุจริตของตน โดยผู้ใหญ่ต้องสอนให้เด็กคิดเป็น ปฏิบัติให้เห็นเป็นตัวอย่าง ผู้ใหญ่บางคนยังใช้วิธีการสอนหรือแก้ปัญหาด้วยการกระทำให้เห็น ซึ่งให้ผลดีกว่าการอธิบายด้วยคำพูด ผู้ใหญ่ต้องเป็นแบบอย่างเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต เด็กก็จะเกิดการเลียนแบบ บุคคลที่อยู่ใกล้ชิด สอนให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ มีความมั่นใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภมรรัตน์ ชุมภูประวีโร และคณะ (2563) เรื่อง การปลูกฝังความสุจริตของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ พบว่า จากผลการวิเคราะห์ระดับการปลูกฝังความสุจริตของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยดังกล่าวสรุปเป็นความสัมพันธ์เชิงภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร”

สถาบันทางการเมืองสังคม ทำหน้าที่กล่อมเกลตาตามบทบาทของแต่ละสถาบัน สถาบันครอบครัวพ่อแม่ ผู้ปกครอง ทำให้เห็น ปฏิบัติให้เป็นแบบอย่าง มีกติกาในการอยู่ร่วมกันในครอบครัว ทุกคนทำหน้าที่ของตนเอง สถาบันการศึกษา ครู มีหน้าที่อบรม จัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัยและมีส่วนร่วม จิตใจที่โอบอ้อมอารีย์ ยอมรับความเป็นจริง ยอมรับความแตกต่าง สถาบันศาสนา นำคำสอน การยกตัวอย่างให้เป็นไปตามสังคมที่เยาวชนสามารถนึกภาพออก บอกเล่าได้ ถ่ายทอดเป็น สื่อมวลชน

ความซื่อสัตย์สุจริต อธิบายได้ว่า ความซื่อสัตย์สุจริต จากการปลูกฝังของครอบครัว เรื่องความซื่อสัตย์โดยพ่อแม่ เป็นแบบอย่างที่ดี โรงเรียนมีครูเป็นต้นแบบ ศาสนาโดยคำสอน สื่อมวลชนข่าวสารต่าง ๆ ที่เสนอคนที่ทำดี เพื่อนในกลุ่มต้องคอยเตือนกัน

ความเป็นอยู่อย่างพอเพียง อธิบายได้ว่า การฝึกให้เด็กมีความพอเพียงรู้จักในการแบ่งเวลา ไม่เบียดเบียนผู้อื่นอย่างมีเหตุผล รู้จักประมาณในการใช้จ่าย ไม่ฟุ่มเฟือย เข้าใจสถานะของครอบครัวและเพื่อนร่วมสถาบัน

มีจิตสาธารณะ อธิบายได้ว่า การมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ไม่นิ่งดูตาย และรู้จักเสียสละ ในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ในโรงเรียน ชุมชน และสังคมด้วยความเต็มใจนอกเหนือใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม ใจกระตือรือร้น ไม่หวังผลตอบแทน ทำแล้วตัวเองมีความสุขอิ่มใจ

การกระทำอย่างรับผิดชอบ อธิบายได้ว่า ความรับผิดชอบต่อตนเอง ทำการบ้านตามที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและต่อสังคม รับผิดชอบต่อหน้าที่นักเรียนเมื่ออยู่โรงเรียน เมื่ออยู่บ้านก็รับผิดชอบต่อหน้าที่ลูก ช่วยเหลือพ่อแม่ ผู้ปกครอง ไม่นิ่งดูตาย ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ความรู้สึกและพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม รับผิดชอบต่องาน การบ้านที่ครูสั่ง รับผิดชอบต่อการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน

ความเป็นธรรมทางสังคม อธิบายได้ว่า การอยู่ร่วมกันกับคนอื่นในสังคม รู้หน้าที่ตนเอง เคารพกฎกติกาของสังคมที่อยู่ เช่น เมื่อมีสถานภาพนักเรียนก็รับผิดชอบต่อ แต่การปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน เคารพกติกาการอยู่ร่วมกัน รักษา นึกถึงใจเขาใจเรา รับฟังผู้อื่น ไม่เอาเปรียบผู้อื่น เคารพให้เกียรติผู้อื่น คำนึงถึงความยุติธรรม ยอมรับในความแตกต่างของบุคคลอื่นในสังคม

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โรงเรียนควรจัดกิจกรรมยกย่องนักเรียนที่มีความซื่อสัตย์เป็นแบบอย่าง
2. ด้านการมีจิตสาธารณะ โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมสาธารณะจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมและเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเพื่อสร้างค่านิยมจิตสาธารณะแก่เยาวชน
3. ด้านความเป็นธรรมทางสังคม โรงเรียนจัดกิจกรรม ที่สร้างความเป็นธรรมแก่นักเรียน
4. ด้านการกระทำอย่างรับผิดชอบ โรงเรียน และผู้ปกครอง ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

5. ด้านการเป็นอยู่อย่างพอเพียง โรงเรียนและผู้ปกครอง ควรฝึกให้นักเรียน มีรู้จัก พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โรงเรียนจัดกิจกรรม ให้นักเรียนลงสมุดบันทึกการทำ ความดีมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ส่งเสริมจัดบอร์ดให้นักเรียนไม่เข้าใจให้ถาม ไม่ลอก การบ้านเพื่อน

2. ด้านการมีจิตสาธารณะ โรงเรียนและผู้ปกครอง ให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจใน การเอื้อเฟื้อคนอื่นและช่วยเหลือสังคมตามวัย

3. ด้านความเป็นธรรมทางสังคม โรงเรียนสร้างกิจกรรมปลูกฝังความเป็นธรรมใน โรงเรียน

4. ด้านการกระทำอย่างรับผิดชอบ โรงเรียน ผู้ปกครอง สอนให้นักเรียนมีความ รับผิดชอบต่อหน้าที่ กลุ่มเพื่อนสนับสนุนเพื่อนให้มีความรับผิดชอบ

5. ด้านการเป็นอยู่อย่างพอเพียง โรงเรียน และผู้ปกครอง สอนให้นักเรียนตระหนัก และซื่อสัตย์ต่อสถานภาพ ส่งเสริมกิจกรรมเสื่อผ้า หนังสือมอสองช่วยส่งน้องเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยนักเรียนไม่เห็นด้วยกับข่าวการทุจริตของนักการเมือง นักเรียนเป็น วัยที่เชื่อมั่นในตัวเอง จึงไม่เชื่อข่าว ดังนั้นควรวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยชีวิตความซื่อสัตย์ของ นักการเมืองไทย เพื่อให้เยาวชนได้มีคำตอบที่ชัดเจน

2. จากการวิจัยนักเรียนมีจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่ามีการ ปลูกฝังตั้งแต่ระดับครอบครัว โรงเรียน ดังนั้นจึงควรวิจัยว่า การปลูกฝังพฤติกรรมการมีจิต สาธารณะที่ส่งเสริมต่อวิถีประชาธิปไตยในสังคมไทย

3. จากการวิจัยพบว่านักเรียนมีจิตสำนึกความเป็นธรรมในสังคมมาก แต่บางครั้งก็ พลังผลในการพุดจาที่ ทำให้รู้สึกว่าเป็นการดูแคลนความคิดของเพื่อนที่ไม่ตรงกับเราได้ จึงควร วิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยการสร้างความเป็นธรรมในสังคมไทยเพื่อประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง

4. จากการวิจัยพบว่านักเรียนมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง จึงควรวิจัยเกี่ยวกับ ค่านิยมการมีความรับผิดชอบต่อการกระทำหน้าที่พลเมืองของเยาวชนใน อนาคต

5. จากการวิจัยพบว่านักเรียนมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ใช้จ่ายตามความจำเป็นและ ตามสถานภาพ ดังนั้นจึงควรวิจัยเกี่ยวกับ ความเป็นอยู่อย่างพอเพียงของเยาวชนสร้าง ประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- เมธี ไชยศรีหา. (2561). แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 5(2), 105-118.
- จิตรัตนาภรณ์ เวียงพล และคณะ. (2561) การศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเครือข่ายเมืองเชียงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 7(1), 12-23.
- ฐิตินัน บัญญาพ คอมมอน. (2556). *บทบาทของสื่อใหม่ในการสร้างค่านิยมทางสังคมและอัตลักษณ์ของเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร (รายงานการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ทิพย์ หาสาสน์ศรี. (2553). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (รายงานการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธัญญารัตน์ แก้วตะพาน. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ EACDE MODEL ในสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*, 17(3), 79-91.
- พรพรรณ มากบุญ. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี. *วารสารวิทยบริการ*, 24(41), 114-125.
- พระครูศรีปริยัตยาภิมณฑ (นพพล เขมนโว). (2564). *การเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทางการเมืองในเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระณัฐพงษ์ ณัฐวิโส (สุดใจ). (2564). *การกล่อมเกลางานการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชน อำเภอนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี (สารนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภมรรัตน์ ชุมภูประวิโร และคณะ. (2561). *การปลูกฝังความสุจริตของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ (รายงานการวิจัย)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2550, 6 เมษายน) ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก.

รุ่งฤดี กล้าหาญ และคณะ. (2558) การพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินพฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายของไทยในศตวรรษที่ 21 (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ.

ศิริสุข นาคะเสนีย์ และคณะ. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 9(1), 80-90.

หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ. (2562). 2 ปีประกาศใช้ รธน. สสำรวจสิ่งที่ กรธ. คิด กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสนามเลือกตั้ง 2562. สืบค้น 30 มกราคม 2565, จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-47828666>